

Relacja zdrowia i umiejętności z ryzykiem słabego przywiązania do rynku pracy

Katarzyna Lipowska, Marta Palczyńska

Osoby z ograniczeniami zdrowotnymi napotykają na unikalne wyzwania na rynku pracy, w tym ograniczenia dotyczące godzin pracy. Może to prowadzić do wycofania się z zatrudnienia. Nasza analiza danych europejskich ujawnia, że określone umiejętności, zwłaszcza cyfrowe i społeczne, mogą znacząco poprawić wyniki na rynku pracy dla tej populacji. Ukierunkowany rozwój umiejętności jest łatwiejszą interwencją niż zmiana zawodu, co dla decydentów oznacza skuteczną strategię zaradzenia niedoborom na rynku pracy i wspierania wzrostu gospodarczego w starzejących się społeczeństwach.

Celem niniejszego artykułu jest ilościowe określenie roli umiejętności wykorzystywanych w pracy w promowaniu przywiązania do rynku pracy osób z ograniczeniami zdrowotnymi. Na podstawie danych z modułu ad hoc dotyczącego umiejętności zawodowych Europejskiego Badania Siły Roboczej (EU-LFS) przeprowadzonego w 2022 r. badamy czy wykorzystywanie w (poprzedniej) pracy określonych umiejętności są związane z mniejszym prawdopodobieństwem słabego przywiązania do rynku pracy wśród osób z ograniczeniami zdrowotnymi w Europie.

Analizujemy trzy wskaźniki słabego przywiązania do rynku pracy: bierność zawodową, bezrobocie oraz niedopasowanie między rzeczywistością a preferowaną przez pracownika liczbą godzin pracy. Miarą zdrowia jest stosowany w badaniach Eurostatu Globalny Wskaźnik Ograniczenia Aktywności (GALI), czyli samodzielnie zgłaszane długotrwałe ograniczenie w codziennych czynnościach ze względów zdrowotnych. Skupiamy się na grupie wiekowej 25–54 lat, wykluczając starszych pracowników, którzy są bardziej narażeni na ograniczenia zdrowotne związane ze starzeniem się.

Nasze wyniki wskazują, że wpływ ograniczeń zdrowotnych na bierność zawodową różni się w zależności od indywidualnego poziomu wykorzystywania umiejętności cyfrowych, poznawczych i społecznych, ale nie w przypadku umiejętności manualnych. Prawdopodobieństwo bierności wśród osób z ograniczeniami zdrowotnymi zmniejsza się wraz z częstszym wykorzystywaniem umiejętności społecznych i cyfrowych, ale wzrasta wraz z wykorzystywaniem umiejętności poznawczych. W przeciwieństwie do bierności zawodowej, wpływ ograniczeń zdrowotnych na bezrobocie nie jest związany z poziomem wykorzystywania umiejętności danej osoby.

Ograniczenia zdrowotne są związane z wyższym prawdopodobieństwem niedopasowania między liczbą preferowanych i przepracowanych godzin, zwłaszcza nadmiernego zatrudnienia. Wykorzystywanie umiejętności poznawczych moderuje wpływ ograniczeń zdrowotnych na niedopasowanie między liczbą preferowanych i przepracowanych godzin. Prawdopodobieństwo nadmiernego zatrudnienia jest stabilne na wszystkich poziomach wykorzystywania umiejętności poznawczych dla pracowników bez ograniczeń zdrowotnych. Natomiast wśród osób z ograniczeniami zdrowotnymi prawdopodobieństwo nadmiernego zatrudnienia wzrasta wraz z wykorzystaniem umiejętności poznawczych. Ten wzorzec powtarza się w przypadku umiejętności poznawczych i niepełnego zatrudnienia. Natomiast w przypadku umiejętności manualnych, im pracownicy z ograniczeniami zdrowotnymi częściej wykorzystują umiejętności manualne, tym niższe jest ich prawdopodobieństwo niepełnego zatrudnienia.

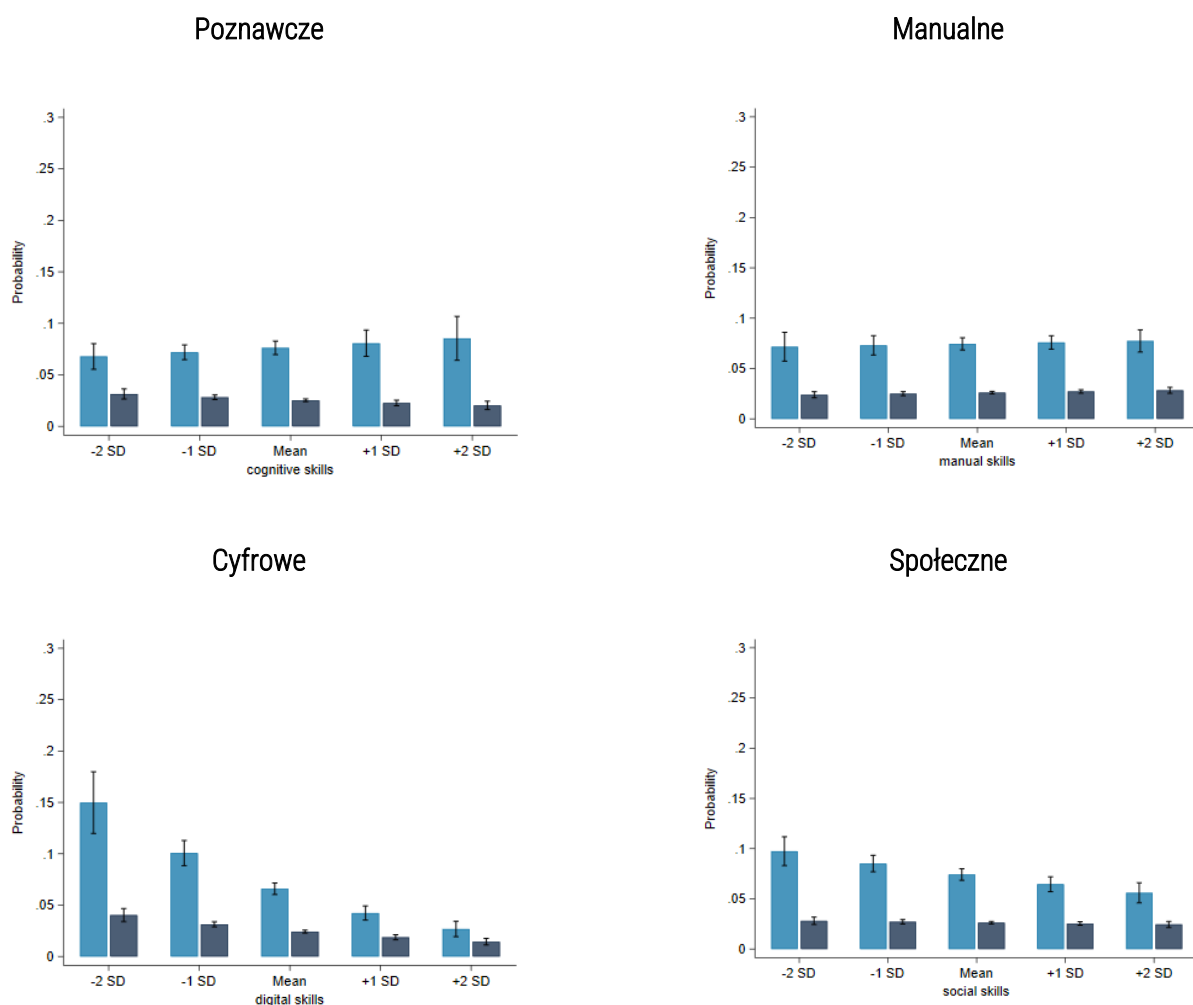
Na podstawie naszych wyników, sugerujemy następujące wnioski dla polityk rynku pracy:

1. Ukierunkowane programy rozwoju umiejętności skoncentrowane na kompetencjach cyfrowych i społecznych mogą zwiększać uczestnictwo w rynku pracy bez konieczności zmian zawodowych;
2. Dostosowania w miejscu pracy, które wykorzystują istniejące umiejętności osób, mogą zmniejszyć niedopasowanie godzin pracy;
3. Interwencje oparte na umiejętnościach mogą oferować bardziej praktyczne rozwiązania niż mobilność zawodowa dla osób z ograniczeniami zdrowotnymi.
4. Kładąc nacisk na rozwój umiejętności, które umożliwiają elastyczne uczestnictwo w rynku pracy, decydenci mogą jednocześnie zaradzić niedoborom siły roboczej i poprawić wyniki ekonomiczne osób z ograniczeniami zdrowotnymi.

Pełna wersja artykułu

Lipowska, K., Palczyńska, M. (2024), Impact of health and skills on the risk of weak labour market attachment, Paths2Include Working Paper – Deliverable 6.1, <https://paths2include.eu/publications/impact-of-health-and-skills-on-the-risk-of-weak-labour-market-attachment/> & <https://ibs.org.pl/publications/automatycznie-zapisany-szkic/>

Wykres 1. Przewidywane prawdopodobieństwa bierności zawodowej w zależności od ograniczeń zdrowotnych i wykorzystywania umiejętności w (poprzedniej) pracy

Ograniczenia zdrowotne:

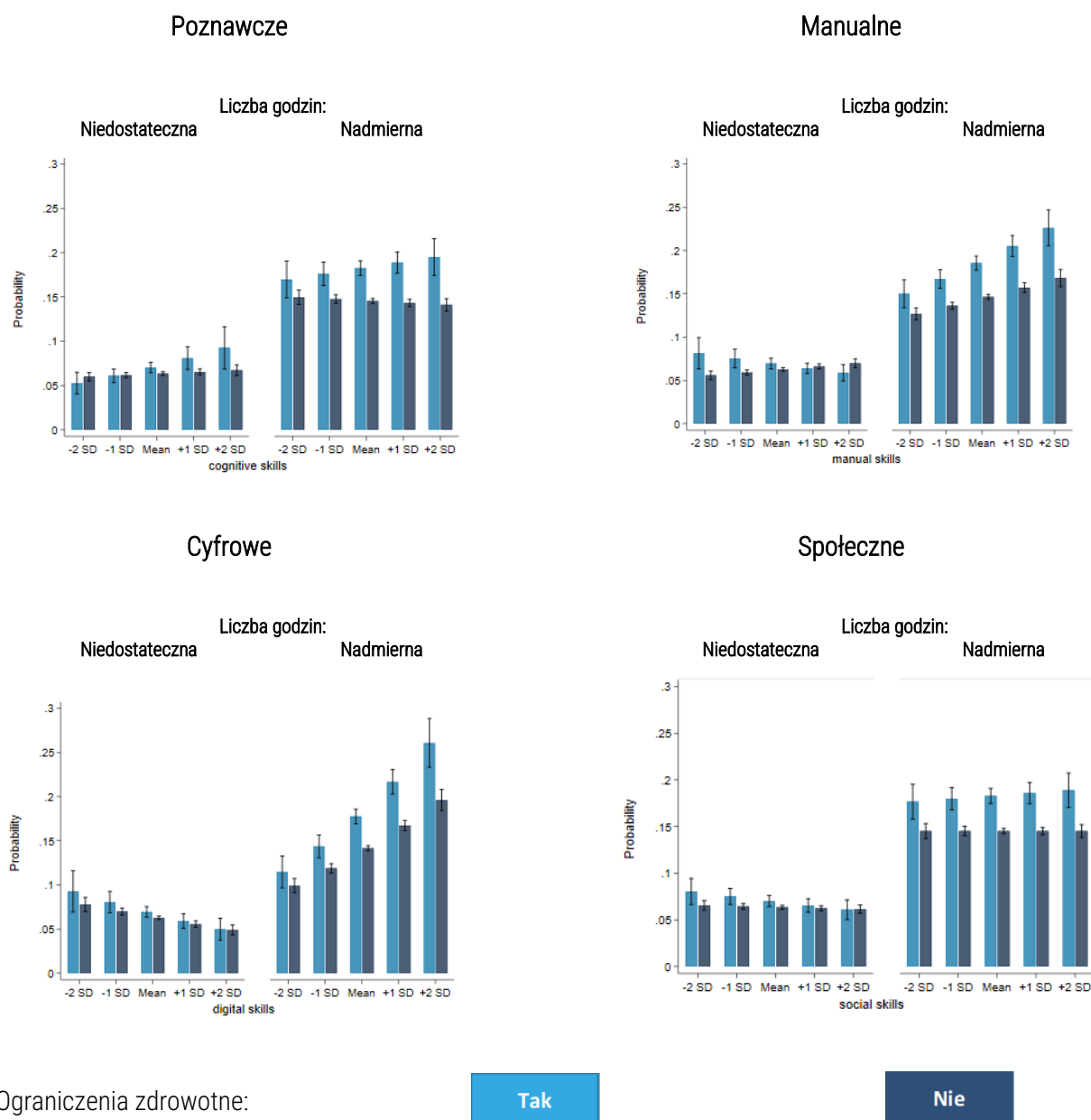
Tak

Nie

Uwaga: Próba obejmuje osoby zatrudnione obecnie lub w ciągu ostatnich 24 miesięcy.

Source: Opracowanie własne na podstawie modułu ad hoc 2022 EU-LFS.

Wykres 2. Przewidywane prawdopodobieństwa niedopasowania między liczbą preferowanych i przepracowanych godzin, w zależności od ograniczeń zdrowotnych i wykorzystywania umiejętności w (poprzedniej) pracy

Uwaga: Próba obejmuje osoby obecnie zatrudnione.

Source: Opracowanie własne na podstawie modułu ad hoc 2022 EU-LFS.